

معاون آموزش حوزه‌های علمیه کشور گفت: «معرفی منابع بدیل»، «معرفی منابع جدید فقه معاصر»، «باز بودن راه برای ارائه فقه و اصول متناظر با رشته‌ها»، «تعیین محدوده‌های الزامی برای طرح سؤالات امتحانی» و «متوازن شدن سقف ساعات درسی فقه و اصول برای رشته‌های فقهی و غیرفقهی»، از جمله امتیازات طرح جدید آموزشی است.

وی گزارشی از مدیریت و ساماندهی مدارس علمیه کشور ارائه و به بحث ارتقای واحدهای آموزشی و کارگروه ساماندهی مدارس علمیه برای پیگیری ارزیابی‌ها اشاره کرد.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه، ضمن تبیینی از وضعیت طراحی و تصویب رشته‌های تخصصی مدارس دینی کشور، آمار طلاب رشته‌های تخصصی بر اساس حوزه دانشی و سهم حوزه‌های دانشی مختلف از متقاضیان تحصیل را مورد توجه قرار داد و با ارائه گزارشی از وضعیت طراحی و تصویب رشته‌های تخصصی، به هدف‌گذاری ۴۰۶ رشته و گرایش تخصصی ناظر به رسالت‌های حوزوی اشاره و خاطرنشان کرد: از این تعداد، ۵۹ رشته تصویب شده است و ۲۱۱ رشته و گرایش نیز، در فرایند تدوین قرار دارد.

• تشکیل پرونده برای بیش از ۴۰ هزارنفر از طلاب و فضلا در معاونت تبلیغ

حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری هم، ۲۵مرداد در این اجلاسیه، ضمن اشاره به پیشینه طرح هجرت در حوزه‌های علمیه، از تشکیل پرونده برای بیش از ۴۰ هزارنفر از طلاب و فضلا در معاونت تبلیغ حوزه خبر داد و ابراز کرد: از آغاز ثبت‌نام‌ها تاکنون، بیش از ۱۳ هزار نفر از طلاب و روحانیون در طرح هجرت مشارکت نموده و هم‌اکنون حدود ۵ هزار نفر از ایشان در مناطق مختلف کشور حضور تبلیغی دارند.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه، اعزام عمومی، تخصصی، تمام‌وقت، روستایی، دانش‌آموزی، شهری، فرق و ادیان، نسیم رحمت و... را از مهم‌ترین انواع اعزام‌های طرح هجرت این معاونت دانست و ابراز کرد: مبلغان طرح هجرت در مدت ۲۲ سال فعالیت در حوزه فعالیت‌های عمرانی و در فرایند ساخت و توسعه و تعمیر مسجد، حسینیه، دارالقرآن، کتابخانه و... مشارکت‌های فعال و قابل‌توجهی را رقم زده‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری در ادامه طرح ثقلین، فعالیت‌های قرآنی، پیوند آسمانی، مددکاری دینی، خیرالبریه، بینات، طرح رابطین فرهنگی و... را از جمله حوزه‌های فعالیت تخصصی مبلغان طرح هجرت ذکر کرد و یادآور شد: مبلغان طرح هجرت در حوزه کاهش آسیب‌های اجتماعی، تنها در بحث حمایت از بنیان خانواده، از حدود ۱۵ هزار طلاق پیش‌گیری کردند. وی تنوع اعزامی، امکان شرکت هم‌زمان در چند طرح تبلیغی و امکان فعالیت تبلیغی ساعتی افراد شاغل سازمان‌ها، نهادها و مجموعه‌های حوزوی را از جمله تفاوت‌های طرح جدید هجرت با طرح سابق دانست و افزود: تشویق طلاب مستقر در استان‌ها برای فعالیت در طرح هجرت، پیگیری آموزش‌های مبلغان طرح هجرت، نظارت دقیق بر عملکرد مبلغان و الزام اجرای طرح مسجد تراز توسط مبلغان بلندمدت، از مهم‌ترین انتظارات از مدیران استانی حوزه در عرصه طرح هجرت است.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه در بخش دیگری از سخنان خود به موضوع طرح امین در حوزه اشاره کرد و آماری از مدارس امین فعال کشور به تفکیک استان‌ها ارائه و اهداف و شاخص‌های این طرح را مورد توجه قرار داد و ابراز کرد: شورای علمی- تربیتی مدارس امین، متشکل از کارشناسان و نخبگان عرصه تعلیم و تربیت و تبلیغ دانش‌آموزی کشور بوده، برنامه آموزشی طرح مدارس امین، توسط این عزیزان طراحی و تدوین می‌گردد. وی به آموزش‌های ضروری و غیرحضوری مبلغان و مبلغات مدارس امین در قالب‌های متنوع اشاره کرد و یادآور شد: سامان‌دهی، جذب و گزینش طلاب جهت تبلیغ در مدارس امین، هماهنگی با ادارات کل آموزش و پرورش برای اعزام مبلغان و مبلغات، نظارت و ارزیابی مستمر بر فعالیت‌ها، تأکید بر اجرای طرح تربیتی در مدارس امین و پیگیری انجام دقیق مصوبات و دستورالعمل‌های ابلاغی برای رسیدن به خروجی مناسب، ازجمله انتظارات معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه از مدیران استانی حوزه‌های علمیه است.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه، ضمن ارائه گزارشی از فرایند عملیاتی‌سازی مسجد تراز اسلامی و انقلاب اسلامی، خاطرنشان کرد: مسجد تراز متشکل از شورا و ۸ کمیته تخصصی است که ناظر به ظرفیت‌ها و استعداد‌های منطقه، فعالیت‌های خود را متوازن می‌سازد.

طرح جامع هنر حوزه‌های علمیه پایان‌بخش توضیحات حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری بود که ضمن تبیین اهداف و برنامه‌های عملیاتی این طرح، به قالب‌های متنوع هنر (شعر، داستان، نمایشی، تجسمی، آوایی و...) در نظام جامع هنر حوزه اشاره و اظهار کرد: راه‌اندازی کانون‌های هنری طلاب استان، اجرای جشنواره هنر آسمانی، کشف استعداد‌های هنری طلاب و تشویق ایشان جهت تولید آثار هنری، برگزاری آموزش‌های کوتاه‌مدت هنر با همکاری مرکز آموزش‌های مهارتی کاربردی و نیز برپایی نمایشگاه آثار هنری طلاب، ازجمله انتظارات پیش روی مدیران استانی در این عرصه است.

• **گزارش معاون منابع انسانی و پشتیبانی از پروژه‌های عمرانی** حجت‌الاسلام والمسلمین میرفاطمی نیز، در دومین روز این اجلاسیه، ضمن ارائه گزارشی از اجرای پروژه‌های عمرانی و پیشرفت‌های فیزیکی آن در استان‌ها، به وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، استانی متوازن و ملی در سال ۱۴۰۰ اشاره کرد. وضعیت عملکرد پروژه‌ها نسبت به تعهدات مندرج در موافقتنامه‌های کمیسیون توسعه و عمران در استان‌ها، از دیگر موضوعات مطرح‌شده توسط معاون منابع انسانی و پشتیبانی حوزه‌های علمیه، در این بخش از اجلاسیه بود.

• تأکید بر به‌روزرسانی اطلاعات استانی موقوفات حوزوی

مدیر دفتر موقوفات و منابع پایدار حوزه‌های علمیه هم، در دومین روز این اجلاسیه، ضمن تأکید بر اهمیت تدوین اطلس منابع پایدار بر لزوم به‌روزرسانی اطلاعات استانی موقوفات حوزوی تصریح و ابراز کرد: نیاز است تا وضعیت بالفعل و بالقوه مدارس علمیه، از منظر عقود باعوض به دفتر موقوفات و منابع پایدار حوزه ارائه گردد. مصطفی حسینیه‌زاد فعال‌سازی سامانه دفتر موقوفات و منابع پایدار و ثبت اطلاعات موقوفات، ثبت و پیگیری طرح‌های

جهان و بهره‌گیری از راه‌های دینی و اسلامی اهتمام داشته باشیم.

• **آغاز فعالیت جدید ستاد اربعین حوزه‌های علمیه** مسئول مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه هم در این اجلاسیه، ارائه خدمات مبتنی بر فناوری را، از جمله رویکردهای نوین این مرکز برشمرد و ابراز کرد: راه‌اندازی و فعال‌سازی پیشخوان حوزه‌های علمیه، به سه شیوه برخط، تلفنی و حضوری برنامه‌ریزی‌شده، بیش از ۴۹ هزار مدرک هویتی طلاب از آغاز تاکنون بررسی شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین میرمطلبی، راه‌اندازی سامانه امریه جهت کاهش مراجعات حضوری طلاب و حذف مکاتبات غیرضروری را، از دیگر رویکردهای جدید این مجموعه عنوان کرد: از ابتدای سال ۱۴۰۱ تاکنون، پرونده حدود ۲۴۰۰ نفر از طلاب در قالب امریه بررسی شده است.

وی تقویت اردوهای حوزوی را از سیاست‌های مهم تربیتی مرکز امور طلاب و خانواده برشمرد و با بیان اینکه در سال جاری، حدود ۲ هزار نفر از طلاب در قالب‌های متنوع اعزامی، در اردوی راهیان نور مشارکت نمودند، اظهار کرد: تشکیل و راه‌اندازی مجامع ایثارگران، دیدار با خانواده شهدا و ایثارگران و استفاده از نمادها و اسامی شهدا در نام‌گذاری حجرات، صحن مدارس و کلاس‌ها، از جمله رویکردهایی است که نیازمند حمایت مدیران استانی و مدارس علمیه است.

مسئول مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه، اهتمام نسبت به بحث ورزش با شیوه‌های مختلف تجهیز مدارس، استفاده از ظرفیت‌های سایر سازمان‌ها و برگزاری جشنواره‌ها را، از جمله رویکردهای جدید مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه دانست و یادآور شد: راه‌اندازی معاضدت حقوقی به‌صورت ارائه خدمات حضوری در قم و خدمات تلفنی در استان‌ها و راه‌اندازی در شش منطقه کشور و نیز تقد و رسیدگی به اساتید، مبلغان و طلاب نیازمند، از دیگر رویکردهای این مرکز است.

حجت‌الاسلام والمسلمین میرمطلبی در بخش دیگری از سخنان خود ضمن اشاره به طرح ساماندهی طلاب و روحانیون، به آغاز فعالیت ستاد اربعین حوزه‌های علمیه در روزهای اخیر اشاره و تصریح کرد: با شروع فعالیت جدید ستاد اربعین حوزه‌های علمیه، بخش‌های مختلف حوزوی برای خدمت‌رسانی به مشتاقان اباعبدالله‌الحسین علیه السلام وارد میدان شدند.

• پاسخ‌گدهای دینی در ۱۰ استان راه‌اندازی شده است

رئیس مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه هم، در این اجلاسیه، ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های این مرکز، با بیان اینکه این مجموعه با راه‌اندازی ۸ گروه علمی، بیش از ۵۰ هزار سؤال و شبهه را بررسی نموده است، خاطرنشان کرد: برگزاری بیش از ۵۰ نشست تخصصی در حوزه شبهه‌شناسی و تأسیس ۱۲ مدرسه شبهه‌پژوهشی، تنها بخشی از فعالیت‌های این مرکز است.

حجت‌الاسلام والمسلمین پورامینی راه‌اندازی پاسخ‌گدهای دینی در دفاتر استانی حوزه را، از جمله رویکردهای جدید این مجموعه برشمرد و ابراز کرد: پاسخ‌گدهای دینی برای نخستین‌بار در ۱۰ استان کشور با پشتیبانی پژوهش‌سراها راه‌اندازی شده و مسائل و شبهات مناطق به‌صورت تخصصی بررسی و پاسخ‌های علمی آن ارائه می‌گردد.

وی شکل‌گیری بستر «ویکی‌پاسخ» را از ظرفیت‌های ارزشمند مسیر پاسخگویی به شبهات توصیف و اذعان کرد: در بستر ویکی‌پاسخ، پاسخ ۱۶۰۰ شبهه در آن بارگذاری شده است و امیدواریم، بتوانیم زمینه گسترش زبانی این بستر را هرچه بیشتر فراهم کنیم.

رئیس مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه، با اشاره به بررسی و پاسخ اجمالی و ارجاعی به ۱۰ هزار شبهه مکتوب در قالب ویژه‌نامه‌های تخصصی، چندرسانه‌ای را از دیگر رویکردهای این مرکز دانست.

را از جمله پیشنهادها برشمرد. ارائه گزارشی از وضعیت پژوهش‌سراهای استانی از دیگر موضوعات حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی بود که ضمن تعریف پژوهش‌سراها، اهداف فعالیت‌های پژوهش‌سرا را مورد توجه قرار داد و اذعان کرد: پژوهش‌سراهای استانی، نهادی ستادی و صفی در عرصه پژوهش‌های دینی و وابسته به مدیریت‌های استانی هستند که وظیفه هماهنگی، هم‌فزایی و راهبردی پژوهش دینی در سطح استان را بر عهده دارند.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، گزارشی از فعالیت ۱۵ پژوهش‌سرای استانی حوزه‌های علمیه ارائه و خاطرنشان کرد: پژوهش‌سراهای استانی حوزه‌های علمیه، در دو عرصه نیازسنجی استانی و جغرافیای دینی فعالیت خواهند نمود.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی در بخش پایانی سخنان خود، گزارشی از راه‌اندازی سامانه جامع فعالیت‌های پژوهشی مراکز استانی و واحدهای آموزشی حوزه‌های علمیه ارائه کرد و یادآور شد: مبتنی بر سامانه جامع فعالیت‌های پژوهشی حوزه، اطلاعات بر اساس شاخصه‌های هدف‌گذاری شده، دسته‌بندی و مدیران استانی ناظر به ضریب‌های تعریفی، مستقلاً بر فرایند پژوهشی مدارس نظارت خواهند داشت.

• برخورداری از موضوع‌گیری‌های صحیح از شاخصه‌های حوزه انقلابی است

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی هم، در دومین روز این اجلاسیه، ایجاد دغدغه‌مندی میان طلاب، اساتید و تقویت بصیرت‌افزایی‌ها در میان حوزویان را، از مهم‌ترین رسالت‌های حوزه انقلابی دانست و اظهار کرد: التزام به ولایت مطلقه فقیه و اهتمام به تعلیم مبانی قرآنی، حدیثی و فقهی نظریه ولایت فقیه، پاسخ به شبهات رایج و به‌رومندی از منابع، معرفی ابعاد شخصیتی امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری و نیز ترویج اندیشه‌های امام و رهبری، از جمله مناسب فرهنگی و تبلیغی، رصد تحولات و جریانات اجتماعی و اندیشه‌های انحرافی در حوزه و جامعه و ارائه راهکار حل مشکلات، از جمله رویکردهای الزامی حوزه انقلابی است.

مسئول دفتر اجتماعی سیاسی حوزه‌های علمیه، اطلاع از جریانات سیاسی حوزه و تحولات سیاسی اجتماعی کشور و برخورداری از موضوع‌گیری‌های صحیح را، از جمله شاخصه‌های حوزه انقلابی برشمرد و افزود: برگزاری نشست‌های بصیرت‌افزایی و ترویج و تبیین مبانی فکری انقلاب اسلامی، اقدام مناسب فرهنگی و تبلیغی، رصد تحولات و جریانات اجتماعی و اندیشه‌های انحرافی در حوزه و جامعه و ارائه راهکار حل مشکلات، از جمله رویکردهای الزامی حوزه انقلابی است.

وی حمایت کامل از اصل و کیان نظام اسلامی را، از وظایف ذاتی حوزه انقلابی عنوان و خاطرنشان کرد: تقویت اعتقاد طلاب به ضرورت حکومت اسلامی، اطلاع‌رسانی کارآمدی و دستاوردهای نظام به‌عنوان موفق‌ترین انقلاب جهان و بازدید از دستاوردهای ارزشمند انقلاب اسلامی، ازجمله اقدامات تقویت روحیه انقلابی در حوزه‌های علمیه است.

مدیر دفتر اجتماعی سیاسی حوزه‌های علمیه، بر لزوم تربیت مربی، نیرو و کادر برای تصدی مسئولیت‌های مختلف نظام اسلامی را، از دیگر شاخصه‌ها و وظایف حوزه انقلابی برای عرصه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی ذکر و تصریح کرد: ضمن تعصب کامل به مکتب اهل بیت علیهم السلام، باید بر بحث وحدت اسلامی و توانمندسازی علمی و روشی تقریب مذاهب و آشنایی با جریان‌های فکری، دینی و سیاسی

تربیتی، برنامه جامعی را برای رسیدن به مطلوبیت در شئون مختلف تدوین نموده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، به موضوع طرح تعالی اساتید در معاونت تهذیب و تربیت حوزه اشاره کرد و گفت: در طرح تعالی اساتید، استاد نسبت به مصادر تربیتی طلاب دغدغه‌مند بوده، از تمام فرصت‌های لازم برای رسیدگی به جامعیت در بنیه‌های تربیتی طلاب بهره می‌گیرد و خود را مسئول تربیت جامع، متوازن و تربیت‌گرای طلاب می‌داند.

وی برخوردای از تفکر توحیدی ایمان‌محور را از نخستین الزامات اساتید حوزه برشمرد و افزود: نیاز است اساتید مدارس دینی، هویت طلبگی را ثبوتاً داشته و اثباتاً بتوانند آن را ارائه نمایند؛ استاد علوم دینی باید از توان و دانش حل مسئله برخوردار بوده، جامعیت طلبه را در ساحت‌های مختلف تأمین نماید.

• فعالیت پژوهش‌سراهای استانی حوزه‌های علمیه در دو عرصه نیازسنجی استانی و جغرافیای دینی

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه هم در این اجلاسیه، ضمن اشاره به تنوع برنامه‌های پژوهشی حوزه‌های علمیه، کانون علمی طلاب را مرکز نقل واحدهای آموزشی جهت ارتقاء و پرورش علمی- پژوهشی طلاب دانست.

وی، ایجاد ارتباط استاد و شاگرد، استمرار فعالیت علمی، کسب تجارب پژوهشی و قلم‌فرسایی را از جمله اهداف تشکیل کانون‌های علمی طلاب برشمرد و اذعان کرد: در ۱۰۴۵ کانون علمی فعال کشور، ۹۸۰۰ طلبه حضور فعال و مستمری داشته، در حوزه‌های دانشی مختلف علوم حوزوی قلم‌فرسایی می‌کنند.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، گزارشی از تعداد کانون‌های علمی طلاب به تفکیک استان ارائه کرد و گفت: شاخص ارزیابی و رتبه‌بندی کانون‌های علمی واحدهای آموزشی، در سه بخش فعالیت‌های «نگارشی علمی»، «ترویج پژوهش» و «آموزش پژوهش»، جهت فعال‌سازی، ارزیابی و رتبه‌بندی عملکرد کانون در مقاطع تحصیلی مختلف تدوین و ابلاغ شد.

وی راه‌اندازی حداقل یک کانون برای هر پایه تحصیلی مدارس، فعال‌سازی کانون‌های علمی بر اساس قالب‌های مندرج در شاخص‌های رتبه‌بندی، مستندسازی فعالیت‌های کانون‌های علمی بر اساس شاخص‌های رتبه‌بندی، فرهنگ‌سازی نقش و جایگاه کانون‌های علمی در تقویت علمی و پژوهشی طلاب جوان و... را از جمله انتظارات معاونت پژوهش حوزه از مدارس علمیه عنوان و ضمن ارائه پیشنهادهایی برای ارتقای جایگاه کانون‌های علمی طلاب، حمایت از اساتید راهنما در کانون‌های علمی و امتیازبخشی به فعالیت اساتید کانون‌های علمی در آیین‌نامه رتبه‌بندی

اقتصادی، منابع پایدار فعال، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری‌های پیشنهادی در این سامانه را، از رویکردهای نوین این مجموعه برشمرد و گفت: نیاز است، مدیران استانی حوزه‌های علمیه با همکاری اداره‌کل سازمان اوقاف استان، ضمن رعایت اصول ثبت موقوفات، پیشنهاد‌های خود را درباره امنای موقوفات حوزوی ارائه نمایند.

تبیین چگونگی فعالیت بنیاد خیرین و شرح اهداف تأسیس شعب استانی این بنیاد، از دیگر بخش‌های سخنان مدیر دفتر موقوفات و منابع پایدار حوزه بود.

• لزوم توجه اساتید و مدیران به رویکرد انقلابی و تمدنی در تربیت طلبه

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری نیز در این اجلاسیه بر اهمیت به‌کارگیری تمام ظرفیت‌ها برای پیگیری امورات تربیتی و فراگیری رویکردهای تربیتی تأکید و خاطرنشان کرد: با تأسیس شورای تهذیب و تربیت در مدارس علمیه، می‌توانیم ضمن بررسی و پیگیری برنامه‌های متناوب و مستمر و اولویت‌سنجی مسائل، شاهد تقسیم کار دقیق ظرفیت همگانی برای حل چالش‌های تربیتی باشیم.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه با بیان اینکه شورای تهذیب در هماهنگی و هم‌نوسازی متولیان امر تربیت، بسیار راهگشا خواهد بود، اظهار کرد: با تقویت جایگاه تهذیب در مدارس علمیه، دغدغه‌های تربیتی در اولویت برنامه‌ریزی‌ها قرار گرفته، اندیشه جامع تربیتی در میان طلاب شکل خواهد گرفت.

وی گزارشی از فرایند مدیریت اخلاق و تربیت در حوزه‌های علمیه ارائه و ابراز کرد: طرح ولایت، طرح‌های مطالعاتی و دیگر برنامه‌های بصیرت‌افزا، در ذیل امور معرفتی بازتعریف می‌شود و در کنار آن، بخش رسالت اجتماعی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه نیاز است تا طلاب علوم دینی در طول تمام دوران طلبگی، ضمن اهتمام به نقش‌آفرینی اجتماعی، احساس مسئولیت را همواره مشق نماید، خاطرنشان کرد: باید سازه تربیتی دقیق و هدفمندی را برای تشدید و تقویت احساس مسئولیت طلبگی و ارائه مهارت‌های لازم برای پیگیری نقش‌آفرینی حوزوی مورد توجه قرار دهیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، با بیان اینکه نیاز است تا شئون، ساحت‌ها و تمام ابعاد تربیتی ناظر به رسالت حوزه، مورد بررسی قرار گیرد، اذعان کرد: معاونت تهذیب و تربیت، وظیفه تبیین، تضمین و تأمین معیارهای تربیتی طلاب در همه ساحت‌ها را بر عهده دارد.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه، پیگیری برنامه‌های عمومی را حداقل انتظار از مدارس علمیه توصیف و ابراز کرد: نظام‌نامه تهذیبی بر اساس ۱۴ ساحت